

INFORMACJA
O PORECZENIACH I GWARANCJACH UDZIELONYCH W 2017
ROKU PRZEZ SKARB PAŃSTWA, NIEKTÓRE OSOBY PRAWNE
ORAZ BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA
2018

Spis treści

1. Streszczenie najważniejszych informacji.....	2
1.1 Streszczenie najważniejszych informacji z zakresu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa udzielonych na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach	2
2. Informacja sporządzona w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach na temat poręczeń i gwarancji udzielonych w 2017 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.....	3
2.1 Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego	3
2.2 Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa	4
2.2.1 Udzielone gwarancje i poręczenia Skarbu Państwa.....	4
2.2.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2017	4
2.2.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.....	5
2.2.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa.....	6
2.2.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa.....	8
2.2.6 Działania windykacyjne Skarbu Państwa	9
2.3 Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne	9
2.4 Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego.....	11
2.4.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości.....	11
2.4.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości.....	11
2.4.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2017 r. w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	13
2.4.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	14
2.4.2 Program Wsparcia Prywatyzacji	14
2.4.3 Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego	14
2.5 Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	15
2.6 Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.....	16

1. Streszczenie najważniejszych informacji

1.1 Streszczenie najważniejszych informacji z zakresu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa udzielonych na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach

- A.** W 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2022 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o poręczeniach i gwarancjach, udzielono 2 gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 5 718 060 000 zł, w tym:
- gwarancję spłaty kredytu zagranicznego na wsparcie przedsięwzięcia „Modernizacja Linii Kolejowej PLK Warszawa - Lublin” - gwarancja Skarbu Państwa do kwoty 300 000 000 EUR, wynikająca z kredytu zaciągniętego przez PKP PLK S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 250 000 000 EUR,
  - gwarancję wykonania zobowiązań do kwoty 1 050 000 000 EUR, wynikających z wyemitowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego obligacji o wartości nominalnej 750 000 000 000 EUR, przeznaczonych na finansowanie Krajowego Funduszu Drogowego.
- B.** Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2017 r.:
- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	26 301 187 376 zł,
- z tytułu gwarancji zagranicznych	90 577 360 275 zł,
łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa:	116 878 547 651 zł,
- co oznacza spadek w stosunku do 2016 r. o 6 %, ponieważ kwota potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 124 513 682 620 zł.
- C.** W 2017 r. Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań.
- D.** Na dzień 31.12.2017 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń do PKB za 2017 r.¹ wyniosła 5,9%, tj. nastąpił spadek w stosunku do wysokości tej relacji wg stanu na dzień 31.12.2016 r., kiedy wynosiła 6,7%.
- E.** W 2017 r. nastąpił spadek średniego ryzyka portfela udzielonych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa w stosunku do roku 2016: z 6,5% do 4,1%.
- F.** Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wg stanu na dzień 31.12.2017 r., wyniosły 216 944 096 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2016 pozycja ta odnotowała wzrost o 1,8%, gdyż wg stanu na dzień 31.12.2016 r. należności te wynosiły 213 208 887 zł.
- G.** W rezultacie działań windykacyjnych, podjętych w 2017 roku oraz w latach poprzednich, których skutkiem był zwrot do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, w roku 2017 uzyskano dochody w wysokości 7 807,69 zł, co stanowi spadek o 90,6%, wobec dochodów w kwocie 83 303,23 zł uzyskanych w 2016 roku.

---

¹ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 1 982,3 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w IV kwartale 2017 r.

1. Informacja sporządzona w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach na temat poręczeń i gwarancji udzielonych w 2017 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego

2.1 Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego

Udzielanie poręczeń i gwarancji to podejmowanie ryzyka finansowego, z reguły na rachunek przyszłych okresów. Art. 216 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto.

W związku z powyższym kontrola narastania zobowiązań z tytułu udzielanych poręczeń i gwarancji ma szczególne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych.

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach, w art. 46, nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przedstawiania corocznie Sejmowi, w terminie właściwym do przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu państwa, informacji o:

- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez niektóre osoby prawne,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programów rządowych,
- liczbie i wartości akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Obok obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o poręczeniach i gwarancjach, których wykonanie następuje w formie przedłożenia Sejmowi niniejszej Informacji, istnieją również obowiązki wprowadzone przez art. 36 ust. 2 oraz art. 38 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 poz. 2077).

Obowiązki te polegają m.in. na:

- podawaniu do publicznej wiadomości wykazu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wskazując osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne, nieposiadające osobowości prawnej, których te poręczenia i gwarancje dotyczą,
- ogłaszaniu kwoty i relacji do produktu krajowego brutto niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- ogłaszaniu kwoty niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostki sektora finansów publicznych.

Należy mieć na uwadze fakt, że zakres wyżej wspomnianej sprawozdawczości jest różny od tego, jaki wynika z niniejszej Informacji. Do sektora finansów publicznych nie jest bowiem zaliczany Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej BGK. Obowiązki wynikające z ustawy o finansach publicznych są wykonywane w formie stosownych obwieszczeń.

Zaprezentowane w poniższym opracowaniu dane liczbowe wskazują, że omawiana problematyka powinna podlegać stałej kontroli z uwagi na wysoki poziom potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

2.2 Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa

2.2.1 Udzielone gwarancje i poręczenia Skarbu Państwa

W 2017 r. na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielono 2 gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 5 718 060 000 zł.

Wykaz przedmiotowych gwarancji przedstawia poniższa tabela:

Gwarancje Skarbu Państwa					
Kredytobiorca/ Wnioskodawca	Kredytodawca	Kwota objęta gwarancją w zł*	Uchwała Rady Ministrów	Data podpisania umowy gwarancji	Organ udzielający gwarancji
Gwarancje spłaty kredytów zagranicznych					
PKP PLK S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	1 267 950 000	uchwała RM nr 19/2017 z dnia 14.03.2017 r.	03.07.2017 r.	Rada Ministrów
Razem gwarancje spłaty kredytów zagranicznych		1 267 950 000			
Gwarancje spłaty zobowiązań wynikających z obligacji					
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	4 450 110 000	uchwała RM nr 146/2017 z dnia 19.09.2017 r.	25.10.2017 r.	Rada Ministrów
Razem gwarancje spłaty zobowiązań wynikających z obligacji		4 450 110 000			
Ogółem udzielone gwarancje		5 718 060 000			

* Kwoty gwarancji udzielonych w walutach obcych zostały przeliczone wg średnich kursów walut obcych ogłoszonych przez NBP obowiązujących w dniu podpisania umowy gwarancji.

- 1) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 19/2017 z dnia 14.03.2017 r. dotyczy udzielenia Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., przeznaczonego na finansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą „Modernizacja Linii Kolejowej PLK Warszawa - Lublin” i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego do spłaty 100% kwoty kredytu zaciągniętego przez PKP PLK S.A. w wysokości 250 000 000 EUR oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 300 000 000 EUR.
- 2) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 146/2017 z dnia 19.09.2017 r. dotyczy wykonania przez Skarb Państwa zobowiązań wynikających z wyemitowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego obligacji przeznaczonych na finansowanie Krajowego Funduszu Drogowego i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wykonania zobowiązań wobec obligatariuszy do 100% kwoty wykupu obligacji o wartości nominalnej 750 000 000 EUR oraz 100% odsetek, łącznie do kwoty 1 050 000 000 EUR.

2.2.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2017

Na podstawie art. 31 ustawy o poręczeniach i gwarancjach, łączna kwota, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określana jest corocznie w ustawie budżetowej.

W ustawie budżetowej na rok 2017 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na kwotę 200 000 000 000 zł.

Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach w 2017 r. udzielono gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 5 718 060 000 zł, co stanowi ok. 2,86% kwoty limitu zaplanowanej na 2017 r.

W porównaniu z rokiem 2016 wykorzystanie limitu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa w 2017 r. jest niższe. Wykorzystanie limitu w 2016 r. wyniosło 16 514 925 000 zł, co stanowiło 8,26% kwoty limitu zaplanowanej na 2016 r., tj. kwoty 200 000 000 000 zł.

Głównym czynnikiem, który wpłynął na ukształtowanie w ustawie budżetowej limitu poręczeń i gwarancji na 2017 r. w wysokości 200.000.000.000 zł była możliwość wykorzystania ww. limitu dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego w obliczu ewentualnego kryzysu finansowego i gospodarczego, poprzez możliwość wspierania podmiotów należących do tego sektora w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. 2016 poz. 1436, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji oraz o rządowych instrumentach stabilizacji finansowej (Dz. U. z 2018 poz. 124). Z uwagi na prewencyjny charakter powyższych działań brak wykorzystania prognozowanego limitu na powyższy cel należy ocenić pozytywnie.

2.2.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

W 2017 roku, z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa wniesione zostały opłaty prowizyjne w łącznej kwocie 26 070 260,06 zł, w tym w związku z:

- 1) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 430 000 000 zł za zobowiązania Polskich Kolei Państwowych S.A. wynikające z emisji obligacji przeznaczonych na częściowe refinansowanie zobowiązań wynikających z kredytu zaciągniętego w WestLB AG Oddział w Londynie w 2003 r. - opłata prowizyjna w kwocie 4 106 400 zł, stanowiąca 1% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 410 640 000 zł, wniesiona została w dniu 31 marca 2017 r.;
- 2) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 894 351 360 zł za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu A zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu „PKP Intercity - tabor kolejowy dużych prędkości” - opłata prowizyjna w kwocie 10 463 686,50 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 871 973 874,65 zł, wniesiona została w dniu 31 marca 2017 r.;
- 3) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 471 131 520 zł za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu B zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu „PKP Intercity - tabor kolejowy dużych prędkości” - opłata prowizyjna w kwocie 5 107 123,31 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 425 593 608,86 zł, wniesiona została w dniu 31 marca 2017 r.;
- 4) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 300 000 000 zł za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu Tabor kolejowy PKP Intercity - opłata prowizyjna w kwocie 3 541 850,25 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 295 154 187,88 zł, wniesiona została w dniu 31 marca 2017 r.;

- 5) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 237 600 000 zł za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu Tabor kolejowy PKP Intercity - opłata prowizyjna w kwocie 2 851 200,00 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 237 600 000 zł, wniesiona została w dniu 31 grudnia 2017 r.

Powyższe opłaty prowizyjne zostały wyliczone i pobrane zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. Rady Ministrów w sprawie opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa (Dz.U. z 2012 r. poz. 674).

W 2017 r. z wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione były dwie gwarancje, w tym na podstawie:

- 1) art. 2c ust. 4 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2022 z późn. zm.), zwolnienie z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej dotyczyło gwarancji za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji wyemitowanych na zasilenie Krajowego Funduszu Drogowego. Zwolnienie z opłaty prowizyjnej z tytułu takich gwarancji następuje również na podstawie art. 39d ust. 3 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1057 z późn. zm.);
- 2) art. 38 ust. 11 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2117 z późn. zm.) z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolniona również gwarancja spłaty kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, zarządca infrastruktury, w tym przypadku PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., może zaciągać kredyty, pożyczki lub może emitować obligacje w kraju i za granicą, z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach programu wieloletniego (art. 38 ust. 9 ustawy o transporcie kolejowym). Za zobowiązania PKP PLK S.A. wynikające z tych kredytów i obligacji mogą być udzielane przez Skarb Państwa gwarancje i poręczenia zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach (art. 38 ust. 10 ustawy o transporcie kolejowym), przy czym te poręczenia i gwarancje są wyłączone spod reżimu art. 2a ust. 2 ustawy o poręczeniach i gwarancjach oraz są zwolnione z opłaty prowizyjnej (art. 38 ust. 11 ustawy o transporcie kolejowym).

2.2.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych, poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2017 r.:

– z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	26 301 187 376 zł,
– z tytułu gwarancji zagranicznych	90 577 360 275 zł,
łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa:	116 878 547 651 zł,

co oznacza spadek w stosunku do 2016 r. o 6 %.

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na dzień 31.12.2017 r. z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji prezentuje następujące zestawienie:

Kredytobiorca	Kwota potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa w zł*
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Bank Gospodarstwa Krajowego – wsparcie KFD	23 445 756 250
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	2 004 256 407
Spółdzielnie mieszkaniowe (PKO BP S.A.)	790 430 399
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	60 744 320
Ogółem poręczenia i gwarancje krajowe	26 301 187 376
Gwarancje zagraniczne	
Bank Gospodarstwa Krajowego – <i>w tym wsparcie KFD</i>	63 428 973 142 62 145 380 568
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	11 203 576 165
Gdańsk Transport Company – gwarancja wypłat z KFD	7 711 445 776
Autostrada Wielkopolska S.A. II- gwarancja wypłat z KFD	6 104 840 021
PKP Intercity S.A.	1 901 324 054
Polskie Koleje Państwowe S.A.	92 800 330
PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Turów	57 409 654
Orange Polska S.A. (b. Telekomunikacja)	18 700 248
Bank DnB NORD Polska S.A.	16 875 547
Bank Ochrony Środowiska S.A.	15 400 246
Pozostałe gwarancje zagraniczne	26 015 092
Ogółem gwarancje zagraniczne	90 577 360 275
Ogółem potencjalne zobowiązania	116 878 547 651

*Kwoty zobowiązań wyrażonych w walutach obcych zostały przeliczone wg Tabeli Kursów Średnich NBP Nr 251/A/NBP/2017 z dnia 29.12.2017 r.

W procesie oceny ryzyka dokonuje się kwalifikacji potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa do pięciu kategorii:

- zobowiązania o niskim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka od 0% do 30%),
- zobowiązania o średnim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 30%, do 50%),
- zobowiązania o podwyższonym ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 50%, do 80%),
- zobowiązania o wysokim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 80%, mniej niż 100%),
- zobowiązania spłacane przez Skarb Państwa (wsp. ryzyka =100%).

Struktura potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa według podziału ryzyka prezentuje się następująco:

Kategoria ryzyka	Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Udział w sumie potencjalnych zobowiązań	
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
I-niskie	104 410 545 975	114 884 423 267	83,85%	98,29%
II-średnie	20 103 136 645	1 994 124 384	16,15%	1,71%
III-podwyższone	-	-	-	-
IV-wysokie	-	-	-	-
V-wypłaty	-	-	-	-
Razem	124 513 682 620	116 878 547 651	100%	100%

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2017 r.² wyniosła 5,9%. Oznacza to jej spadek w stosunku do stanu na dzień 31.12.2016 r., kiedy to wyniosła 6,7%.

Wg stanu na dzień	Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Współczynnik ryzyka dla całego portfela	
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
Razem	124 513 682 620	116 878 547 651	6,5%	4,1%
W tym:				
poręczenia i gwarancje krajowe	28 978 225 525	26 301 187 376	4,8%	2,4%
gwarancje zagraniczne	95 535 457 095	90 577 360 275	7,0%	4,6%

W 2017 r., wraz ze spadkiem kwoty potencjalnych zobowiązań, obniżeniu uległ także łączny, długoterminowy współczynnik ryzyka dla całego portfela. Wg stanu na koniec 2017 r. portfel gwarancji zagranicznych charakteryzuje się większym ryzykiem w stosunku do portfela poręczeń i gwarancji krajowych.

2.2.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa

W 2017 r. Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań.

Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wg stanu na dzień 31.12.2017 r., wyniosły 216 944 096 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2016 pozycja ta zwiększyła się o 1,8%, gdyż wg stanu na 31.12.2016 r. należności te wyniosły 213 208 887 zł. Odnotowany wzrost należności jest wynikiem:

- zmniejszenia należności w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych wobec dłużników Skarbu Państwa,
- zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek ustawowych za opóźnienie od wierzytelności Skarbu Państwa.

Należności regresowe Skarbu Państwa powstałe w wyniku spłaty poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań, wg stanu na dzień 31.12.2017 r., wyniosły:

- 205 824 123 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
- 11 119 973 zł z tytułu gwarancji zagranicznych,

² Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 1 982,3 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w IV kwartale 2017 r.

i dotyczą dłużników znajdujących się w upadłości lub likwidacji oraz toczącego się postępowania sądowego.

W powyższej kwocie należności Skarbu Państwa uwzględniono odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone na dzień 31.12.2017 r., w łącznej kwocie 97 147 254 zł.

Kwota należności Skarbu Państwa, na dzień 31.12.2017 r., stanowiła 0,2% łącznych, potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

2.2.6 Działania windykacyjne Skarbu Państwa

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2017 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych podejmował działania windykacyjne mające na celu odzyskanie kwot wydatkowanych z budżetu państwa z tytułu zawartych, a następnie wykonanych umów poręczenia lub gwarancji.

Działania te polegają w szczególności na: prowadzeniu korespondencji z dłużnikami w zakresie spłaty zadłużenia oraz uczestniczeniu w postępowaniach upadłościowych i likwidacyjnych. Ponadto Ministerstwo Finansów monitoruje działania windykacyjne podejmowane przez bank PKO BP S.A. w zakresie poręczonych kredytów udzielonych spółdzielniom mieszkaniowym.

W rezultacie działań windykacyjnych, podjętych w 2017 roku oraz w latach poprzednich, których skutkiem był zwrot do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, w roku 2017 uzyskano dochody w wysokości 7 807,69 zł, co stanowi spadek o 90,6%, wobec dochodów w kwocie 83 303,23 zł uzyskanych w 2016 roku. Spadek ten jest wypadkową z jednej strony generalnego spadku wolumenu należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, z drugiej zaś strony struktury tych należności. Są to mianowicie należności od podmiotów w złej sytuacji finansowej (przede wszystkim przedsiębiorstwa w upadłości bądź likwidacji) oraz będące wynikiem toczącego się postępowania sądowego (egzekwowlane dopiero po jego zakończeniu wyrokiem pozytywnym dla Skarbu Państwa).

2.3 Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach określa obowiązek sprawozdawczy niektórych osób prawnych wobec ministra właściwego do spraw finansów publicznych w zakresie prowadzonej przez te podmioty działalności poręczeniowo-gwarancyjnej. Zgodnie z ww. ustawą niektóre osoby prawne (podmioty niebędące bankami oraz zakładami ubezpieczeń) uprawnione na podstawie odrębnych przepisów do udzielania poręczeń i gwarancji, w ramach powierzonych im zadań publicznych lub w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej, są to:

- a) państwowe osoby prawne utworzone w drodze ustawy,
- b) fundacje, w których fundatorami są osoby prawne, o których mowa w pkt. a.

Zgodnie z ustawą o poręczeniach i gwarancjach, ww. osoby prawne mogą udzielać poręczeń i gwarancji do wysokości nie wyższej niż 60% wartości kapitałów (funduszy) własnych, określonych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem, że kwota poręczenia lub gwarancji udzielanych za zobowiązania określonego podmiotu nie może przekroczyć 20% wartości tych kapitałów (funduszy). Przekroczenie tych limitów wymaga uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W I półroczu 2017 r. do Ministerstwa Finansów sprawozdania przekazały (analogicznie jak w roku 2016) cztery podmioty podlegające ww. obowiązkowi sprawozdawczemu³, tj.:

- 1) Agencja Rynku Rolnego,
- 2) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 3) Agencja Nieruchomości Rolnych,
- 4) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Należy jednocześnie zauważyć, iż z dniem 1 września 2017 roku przestały istnieć: Agencja Rynku Rolnego i Agencja Nieruchomości Rolnych, a ich zadania przejęte zostały w znacznej części przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) powołany na mocy ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. 2017 poz. 623)

W związku z powyższym w II półroczu 2017 roku do Ministerstwa Finansów sprawozdania przekazały już tylko 3 podmioty podlegających wspomnianemu obowiązkowi sprawozdawczemu, tj.:

- 1) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 2) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 3) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Tym samym, liczba przesyłanych za 2017 rok sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności poręczeniowej i gwarancyjnej zmniejszyła się o jedno, w stosunku do roku poprzedzającego.

Biorąc pod uwagę powyższe, ww. podmioty w 2017 r. udzieliły łącznie 24 poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 481 320 zł. Tym samym wartość udzielonych w 2017 r. poręczeń i gwarancji stanowiła 49,03% wartości poręczeń i gwarancji udzielonych przez sprawozdające podmioty w roku 2016. Przy czym należy zaznaczyć, iż zarówno w 2016, jak i 2017 roku 100% wartości wszystkich udzielonych w wyżej wymienionym okresie poręczeń i gwarancji stanowiły poręczenia Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która udziela corocznie znacznych ilości poręczeń kredytów studenckich. Poręczenia te, z uwagi na swą charakterystykę, udzielane są wyłącznie w pierwszym półroczu danego roku.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. łączny stan potencjalnych zobowiązań wynikających z udzielonych przez podmioty sprawozdające poręczeń i gwarancji osiągnął wartość 61 272 734 zł (tj. około 88,55% stanu potencjalnych zobowiązań wykazanych na koniec 2016 r.). Potencjalne zobowiązania z tego tytułu wykazuje Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Spadek wartości potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji związany jest przede wszystkim z tzw. „wygasaniem” udzielonych wcześniej gwarancji i poręczeń.

Natomiast stan należności wynikający z udzielonych przez niektóre osoby prawne gwarancji i poręczeń, według stanu na dzień 31.12.2017 r., wynosi 4 171 419 zł (tj. około 100,35% stanu należności wykazanych na koniec 2016 r.). Na ww. należności składają się należności: Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (który w związku z likwidacją z dniem 1 września 2017 roku Agencji Rynku Rolnego oraz Agencji Nieruchomości Rolnych przejął ich należności) oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Powyższe należności są windykowane w ramach istniejących instrumentów prawnych.

---

³ Obowiązkowi przekazywania informacji ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych podlegają te podmioty, które w danym okresie sprawozdawczym udzieliły poręczeń lub gwarancji oraz podmioty, które posiadają zobowiązania bądź należności z tytułu wcześniej prowadzonej działalności poręczeniowo-gwarancyjnej.

2.4 Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego⁴

Działalność poręczeniowa BGK w ramach programów rządowych funkcjonuje w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach, a także o następujące programy rządowe:

- „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego” (Program Wspierania Przedsiębiorczości),
- „Wsparcie prywatyzacji poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji spółkom z udziałem pracowników i jednostek samorządu terytorialnego (spółkom aktywności obywatelskiej)” (Program Wsparcia Prywatyzacji).

2.4.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości

2.4.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Działalność BGK w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości realizowana jest od 2009 r. w oparciu o współpracę z bankami kredytującymi.

Podstawowy cel tego Programu to zwiększenie dostępności przedsiębiorców, szczególnie mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców („MŚP”), do zewnętrznych źródeł finansowania poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji przez BGK.

BGK prowadzi działalność w formie bezpośredniej, udzielając poręczeń i gwarancji oraz poprzez wykonywanie zadań w zakresie rozwoju systemu regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych.

W 2017 r. BGK w ramach poręczeń i gwarancji gospodarczych oferował następujące produkty:

- 1) poręczenia/gwarancje spłaty kredytu udzielane w trybie portfelowym, w tym:
  - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej *de minimis* (gwarancje PLD); w ramach gwarancji PLD są udzielane przez BGK również gwarancje łączone w ramach zabezpieczenia spłaty kredytu z poręczeniem udzielanym przez fundusz poręczeniowy (gwarancje PLD PLUS),
  - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej *de minimis* (gwarancje PLD) udzielane ze środków Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
  - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny w ramach programu COSME (gwarancje PLG COSME),
  - gwarancje spłaty kredytu udzielane w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej FG POIR finansowany z Funduszu Gwarancyjnego wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój
- 2) poręczenia/gwarancje udzielane w trybie indywidualnym, w tym:
  - poręczenia i gwarancje spłaty kredytu,
  - gwarancje należytego wykonania umowy.

Ponadto BGK udziela również, w trybie portfelowym, poręczeń kredytów studenckich.

---

⁴ Na podstawie danych przekazanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w dniu 02.03.2018 r.

Wnioski o poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym oceniane są w bankach kredytujących, które podpisały stosowne umowy z BGK i otrzymały limit kwotowy, do którego mogą wpisywać transakcje do portfela udzielonych poręczeń/gwarancji. Wnioski o poręczenia i gwarancje udzielane w trybie indywidualnym podlegają ocenie przez BGK, zgodnie z obowiązującymi w BGK przepisami dotyczącymi oceny zdolności kredytowej.

W dniu 10 czerwca 2014 r. zostało wydane rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów (Dz. U. z 2015 r. poz. 1969, z późn. zm.), zgodnie z którym BGK mógł udzielać tej pomocy do dnia 31 grudnia 2015 r.

Nowelizacje powyższego rozporządzenia Ministra Finansów przedłużały możliwość udzielania przez BGK pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów na kolejne okresy, tj.: nowelizacja z dnia 3 grudnia 2014 r. (Dz. U. poz. 1781) o 1 rok, tj. do dnia 31 grudnia 2016 r., następna nowelizacja z dnia 1 września 2016 r. (Dz. U. poz. 1471) ponownie o 1 rok tj. do dnia 31 grudnia 2017 r. oraz ostatnia nowelizacja z dnia 10 grudnia 2017 r. (Dz. U. poz. 2255) przedłużyła możliwość udzielania przez BGK pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów do dnia 30 czerwca 2018 r.

W dniu 24 listopada 2017 r. została uchwalona ustawa *o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 2433). Znowelizowana ustawa o poręczeniach i gwarancjach wprowadziła nowy, stabilny model finansowania poręczeń i gwarancji dla MŚP stanowiących pomoc publiczną lub pomoc *de minimis* udzielanych przez BGK. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. został utworzony w BGK Krajowy Fundusz Gwarancyjny („KFG”), stanowiący źródło pokrywania kosztów i wydatków związanych z udzielanymi poręczeniami i gwarancjami. Gwarancją PLD mogą być zabezpieczane zarówno kredyty obrotowe jak i inwestycyjne, maksymalnie do 60% kwoty kredytu. Maksymalna kwota gwarancji nie może przekroczyć 3,5 mln zł. Gwarancja może być udzielona na okres 27 miesięcy – w przypadku kredytu obrotowego i na okres 99 miesięcy – w przypadku kredytu inwestycyjnego. Opłata prowizyjna uiszczana jest od kwoty gwarancji i wynosi 0,5% rocznie, przekazywana jest z góry za jeden rok. Gwarancje PLD są udzielane w ramach limitu pomocy *de minimis* dla jednego przedsiębiorcy z sektora MŚP.

W 2017 r. były udzielane gwarancje PLD w ramach Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Był to projekt systemowy, stanowiący pilotaż w ramach działania 4.7 POIG, polegający na oferowaniu nieodpłatnych gwarancji spłaty kredytów dla przedsiębiorców spełniających kryteria innowacyjności. Realizacja projektu została zakończona w styczniu 2017 r., wykorzystano pełną kwotę alokacji w wysokości 250 mln zł.

W dniu 30 listopada 2016 r. zawarto umowę między BGK, Ministerstwem Rozwoju i Krajowym Funduszem Kapitałowym, umożliwiającą finansowanie udzielania gwarancji PLD ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Alokacja środków szwajcarskich przekazana do BGK pozwoliła na udzielenie gwarancji w kwocie 223 mln zł (przy zastosowaniu pięciokrotnego mnożnika).

Powyższe działania miały na celu dywersyfikację źródeł finansowania gwarancji PLD.

Gwarancją PLG COSME mogą być zabezpieczane zarówno kredyty obrotowe jak i inwestycyjne maksymalnie do 80% kwoty kredytu. Maksymalna kwota kredytu, który może być objęty gwarancją to 600 000 zł. Instrument nie zawiera komponentu pomocy

publicznej, Europejski Fundusz Inwestycyjny regwarantuje BGK 50% ryzyka gwarancyjnego.

Gwarancją FG POIR mogą być zabezpieczane kredyty nieodnawialne na sfinansowanie całości lub części kosztów kwalifikowanych, maksymalnie do 80% kwoty kredytu. Maksymalna kwota kredytu, który może być objęty gwarancją to 2,5 mln euro. Instrument zawiera komponent pomocy *de minimis* albo regionalną pomoc inwestycyjną.

Należy podkreślić, że zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Finansowego wartość ekspozycji kredytowych zabezpieczonych poręczeniem albo gwarancją BGK jest neutralna z punktu widzenia współczynnika wypłacalności i banki kredytujące nie muszą uwzględniać tej części ekspozycji kredytowej przy wyliczaniu wymogu kapitałowego. Poza tym banki, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015 r. poz. 2066, z późn. zm.), mogą wykorzystać zabezpieczenie w postaci poręczenia lub gwarancji BGK do pomniejszenia kosztów rezerwy celowej na ekspozycje kredytowe poręczane/gwarantowane przez BGK.

2.4.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2017 r. w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym udzielane są w ramach umów zawartych przez BGK z bankami kredytującymi, w których to umowach określona jest m.in. kwota limitów poręczeń/gwarancji. Na dzień 31.12.2017 r. BGK zawarł 45 umów z 22 bankami. W ramach tych umów przyznano limity na łączną kwotę 48 603 297 367,59 zł, z czego w ramach gwarancji:

– PLD były 22 umowy na łączną kwotę	47 161 117 878,87 zł,
– PLD PLUS była 1 umowa na kwotę	76 500 000,00 zł,
– PLG COSME było 13 umów na łączną kwotę	1 025 679 488,72 zł,
– PLG-FG POIR było 10 umów na łączną kwotę	340 000 000,00 zł.

Ponadto na dzień 31.12.2017 r. BGK miał podpisane umowy z 6 bankami dotyczące udzielania poręczeń w trybie indywidualnym.

W 2017 r. BGK nie udzielił żadnego poręczenia ani gwarancji spłaty kredytu w trybie indywidualnym.

Jednocześnie, w 2017 r. BGK udzielił 43 178 gwarancji gospodarczych w trybie portfelowym, na łączną kwotę 10 473 517 865,13 zł, w tym 39 912 gwarancji PLD na łączną kwotę 9 913 658 071,96 zł, 3 258 gwarancji PLG – COSME na łączną kwotę 546 865 313,17 zł i 8 gwarancji FG POIR na łączną kwotę 12 994 480,00 zł.

Bardzo dobre wyniki działalności BGK w zakresie wsparcia działalności MŚP poprzez udzielanie gwarancji PLD wskazują, iż powyższa oferta jest dobrze dostosowana do oczekiwań zarówno MŚP, jak też sektora bankowego. Zapewnia finansowanie bieżącej działalności MŚP, jak również realizowanych przez nie przedsięwzięć inwestycyjnych. Sukces omawianego programu wynika w szczególności z faktu, iż ma on charakter ogólnopolski i funkcjonuje na zasadzie ujednoliconego w skali kraju produktu, który ze względu na swoje parametry jest bardzo łatwy do zastosowania przez banki, pomimo różnic w ich ofercie kredytowej. Procedura udzielania gwarancji PLD jest bardzo uproszczona, ponieważ przedsiębiorca załatwia wszystkie formalności związane z udzieleniem gwarancji w banku, w którym zaciąga kredyt. Poprzez brak konieczności stosowania rynkowej stawki opłaty prowizyjnej za udzielenie gwarancji PLD zapewniono przedsiębiorcom możliwość zabezpieczenia

kredytu tanim instrumentem, stanowiącym jednocześnie w pełni akceptowalne zabezpieczenie kredytu dla banku.

Ponadto, w 2017 r. udzielono także 1 004 poręczenia kredytów studenckich na łączną kwotę 19 712 820,00 zł.

W 2017 r., w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości dokonano 3 813 wypłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji gospodarczych na łączną kwotę 419 823 873,73 zł. Natomiast nie dokonano wypłat z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich.

Podstawowymi elementami warunkującymi realizację Programu Wspierania Przedsiębiorczości były i będą w przyszłości następujące czynniki:

- ogólna sytuacja gospodarcza, w tym zapotrzebowanie przedsiębiorców na kredyty bankowe oraz ich zdolność kredytowa,
- prowadzenie przez banki współpracujące, które podpisały umowy o współpracy i umowy w ramach linii gwarancyjnych, aktywnej działalności ukierunkowanej na maksymalne wykorzystanie przyznanych przez BGK limitów,
- stan wiedzy o korzyściach dla przedsiębiorców, przede wszystkim z sektora MŚP, wynikających z poręczeń/gwarancji BGK.

2.4.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach BGK może również nabywać lub obejmować akcje i udziały regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych udzielających poręczeń lub gwarancji za zobowiązania MŚP.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. wartość zaangażowania BGK w 19 funduszach poręczeniowych wynosiła 64 489 247 zł. Udział BGK w kapitałach zakładowych funduszy ogółem wynosił 31,26%.

2.4.2 Program Wsparcia Prywatyzacji

Poręczenia i gwarancje w ramach Programu Wsparcia Prywatyzacji znajdują się w ofercie BGK od czerwca 2010 r. BGK podjął działania informacyjne w stosunku do podmiotów potencjalnie zainteresowanych uzyskaniem poręczenia/gwarancji spłaty kredytu w ramach tego Programu. Jednakże do końca 2017 r. do BGK nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie takiego poręczenia/gwarancji. Brak zapytań ze strony spółek pracowniczych o możliwość uzyskania poręczenia/gwarancji BGK świadczy o braku zainteresowania Programem.

2.4.3 Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, w imieniu Skarbu Państwa w drodze rozporządzenia, przekazał w dwóch transzach nieodpłatnie BGK akcje i udziały stanowiące własność Skarbu Państwa. 50% przychodów ze sprzedaży akcji i udziałów zasililo dawny Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych (KFPK), a po jego likwidacji BGK, natomiast kolejne 50% przekazano Państwowej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Wartość wniesienia akcji i udziałów 35 spółek przekazanych do BGK w celu zasilenia zlikwidowanego KFPK w okresie jego funkcjonowania wyniosła 38 001 019 zł. Do dnia 31.12.2017 r. dokonano transakcji sprzedaży łącznie akcji i udziałów 31 spółek, których wartość wniesienia do ksiąg BGK wyniosła 36 121 263 zł. W 2015 r. jeden podmiot został zlikwidowany. Łączna kwota uzyskana w latach 2004-2017 ze sprzedaży akcji i udziałów tych podmiotów wyniosła 81 423 610 zł. W 2017 r.

nie dokonano żadnej transakcji sprzedaży akcji lub udziałów spółek przekazanych do BGK.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. portfel spółek zaliczonych pierwotnie do dawnego KFPK składał się z akcji 3 podmiotów. Ich łączna wartość wniesienia wynosiła 1 096 386,73 zł.

2.5 Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do dnia 17 lipca 2009 r.

W związku z powyższym na koniec 2017 r. na zasobie majątkowym Skarbu Państwa przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa znajdowały się następujące akcje i udziały:

- 627 900 akcji zwykłych, imiennych, serii A, o numerach od 000000001 do 000627900, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Warszawskie Zakłady Sprzętu Ortopedycznego S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 6 171 akcji zwykłych, imiennych, serii B, o numerach od 113687 do 119857, o wartości nominalnej 1 000 zł każda, spółki Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. z siedzibą w Broniszach,
- 16 168 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy, w spółce Lubinex Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie,
- 7 440 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce Chłodnia Szczecińska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- 930 786 akcji zwykłych imiennych, serii B, o numerach od 9 952 403 do 10 883 188, o wartości nominalnej 50 zł każda, spółki Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. z siedzibą w Jastrzębiu Zdroju,
- 40 586 akcji na okaziciela, serii A, o numerach od 38560 do 79145, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Zakłady Przemysłu Wełnianego „9 maja” S.A. z siedzibą w Łodzi,
- 109 943 akcje na okaziciela, serii A, o numerach od 64 938 do 174 880 oraz 163 akcje na okaziciela, serii A, o różnych numerach, o wartości nominalnej 2,38 zł każda, spółki WELUX S.A. z siedzibą w Katowicach,
- 321 843 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Polskie Pracownie Konserwacji Zabytków S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 230 785 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda, spółki Zespół Elektrowni Wodnych Niedzica S.A. z siedzibą w Niedzicy,
- 100 800 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, w spółce Przemysłowy Instytut Maszyn Budowlanych Sp. z o.o. z siedzibą w Kobyłce,
- 1 240 000 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Centrum Techniki Okrętowej S.A. z siedzibą w Gdańsku,

- 53 070 akcji zwykłych imiennych, serii B, o numerach od 21 358 do 74 427, o wartości nominalnej 1 000 zł każda, spółki Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A. z siedzibą w Gdańsku

2.6 Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego, na podstawie art. 30 ustawy o poręczeniach i gwarancjach. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

W 2017 r. nie było konieczności wydatkowania środków z wykorzystaniem tego rachunku na cele związane z obsługą gwarancji i poręczeń. W związku z powyższym całość środków, które zasiliły rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych w 2017 r., tj. 26.070.260 zł, przeznaczono na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, tak jak miało to miejsce w latach poprzednich. Łącznie, na przestrzeni czterech lat, przekazano na ten cel z powyższego rachunku środki w wysokości 1.156.673.286 zł.